

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
HALF YEARLY EXAMINATION 2019-20**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code:MXSN312

CLASS: VI

ANSWER KEY

Time Allotted:2 Hrs.

25.09.2019

Max .Marks: 80

1 अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

5x1=5

भोजः नाम एकः नृपः अभवत् । सःउज्जयिन्यां राज्यं अकरोत् । तस्य सभायां अनेके पण्डिताः आसन् । तेषु महाकविः कालिदासः अपि आसीत् । कालिदासःसंस्कृत-भाषायां सप्तग्रन्थान् अरचयत् । तस्य प्रसिद्धं नाटकं अभिज्ञान-शाकुन्तलं अस्ति । सः भोजस्य मित्रं आसीत् ॥

एकवाक्येन उत्तरत

- (i)भोजः कुत्र राज्यं अकरोत् ? उत्तरम् - उज्जयिन्यां
- (ii) कालिदासस्य प्रसिद्धं नाटकं किं अस्ति? उत्तरम् - अभिज्ञान-शाकुन्तलं
- (iii) कालिदासःसंस्कृत-भाषायां कति ग्रन्थान् अरचयत्? उत्तरम् - सप्तग्रन्थान्
- (iv)कालिदासः कस्य मित्रं अपि अस्ति ? उत्तरम् - भोजस्य
- (v)कालिदासः कीदृशः अपि आसीत् ? उत्तरम् - महाकविः कालिदासः

2 संस्कृत भाषायां अनुवादं कुरुत

5x1=5

(i) He is writing a lesson. सः पाठं लिखति

(ii) We both are running. युवां धावथः

(iii) You are going to school . त्वं विद्यालयं गच्छसि

(iv) I am eating. अहं खादामि

(v) A man walks in the garden. नरः उद्याने भ्रमति

3 निर्देशानुसारं शब्दरूपाणि लिखत

6x2=12

(i) देव(सप्तमी) देवे देवयोः देवेषु (ii) राम(द्वितीया) रामं रामौ रामाः

(iii) बालक(तृतीया) बालकेन बालकाभ्याम् बालकैः

(iv) माला (चतुर्थी) मालायै मालाभ्याम् मालाभ्यः

(v) लता (पञ्चमी) लतायाः लताभ्याम् लताभ्यः

(vi) कन्या(षष्ठी) कन्यायाः कन्ययोः कन्यानाम्

4 संस्कृत भाषायां संख्यां लिखत

5x1=5

(i) 25 -पञ्चविंशतिः (ii) 29-नव विंशतिः (iii) 22 -द्वा विंशतिः

(iv) 24 -चतुर्विंशतिः (v) 28 -अष्ट विंशतिः

5 अधोलिखित धातून् लृट् लकारे लिखत

6X 1/2=3

(i) भविष्यति भविष्यतः भविष्यन्ति

(ii) लेखिष्यसि लेखिष्यथः लेखिष्यथ

(iii) पठिष्यामि पठिष्यावः पठिष्यामः

6 अधोलिखित पदानां वर्णविन्यासं पदनिर्माणं वा कुरुत

5x1=5

(i) आकाशः- आ+क्+आ+श्+अः (ii) मधुरा -म्+अ+ध्+उ+र्+आ

(iii) तरवः-त्+अ+र्+अ+व्+अः

(iv) व्+आ+ह्+अ+न्+अ+म् - वाहनम्

(v) र्+आ+ज्+आ -राजा

7 अधोलिखित पदानां विभक्तिम् वचनम् च लिखत

5x1=5

(i) देवैः(तृतीया,बहु) (ii) कन्यायाम्(सप्तमी,एक) (iii)मालासु (सप्तमी,बहु)

(iv) बालकस्य (षष्ठी,एक) (v) रामाय(चतुर्थी,एक)

8 अधोलिखित प्रश्नानां उत्तराणि एकपदेन उत्तरत

5x1=5

(i) तरूणां जीवनं किमर्थं अस्ति? उत्तरम् - परोपकाराय

(ii) तरवः कीदृशाः सन्ति ? उत्तरम् - सत्पुरुषाः

(iii) वयं कान् आरोपयामः? उत्तरम् - तरून्

(iv) केषां रक्षणं अस्माकं कर्तव्यम्? उत्तरम् - तरूणाम्

(v) महतां धनं किम्? उत्तरम् -मानम्

9 अधोदत्त गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानि उत्तरत

6x1=6

सूर्योदये चटकाः कूजन्ति। पक्षिणः कलरवं कुर्वन्ति। पशवः इतस्ततः भ्रमन्ति। सर्वे जीवाः स्वकार्येषु संलग्नाः भवन्ति। जनाः रविं नमन्ति। अन्ये च रवये अर्घ्यं यच्छन्ति। रविणा एव प्राणिषु चैतन्यं आगच्छन्ति। आश्चर्यं रवेः एव चन्द्रादिनक्षत्राणि प्रकाशं विन्दन्ति ॥

एकवाक्येन उत्तरत

(i) के इतस्ततः भ्रमन्ति ? उत्तरम् - पशवः

(ii) रवेः कानि प्रकाशं विन्दन्ति ? उत्तरम् - चन्द्रादिनक्षत्राणि

(iii) अन्ये कस्मै अर्घ्यं यच्छन्ति ? उत्तरम् - रवये

(iv) चटकाः कदा कूजन्ति ? उत्तरम् -सूर्योदये

(v) जनाः कं नमन्ति ? उत्तरम् - रविम्

(vi) के स्वकार्येषु संलग्नाः भवन्ति ? उत्तरम् - सर्वे जीवाः स्वकार्येषु संलग्नाः भवन्ति ।

10 मञ्जूषात् उचितपदं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

5x1=5

(i)अहम् शाकफलानि इच्छामि ।

(ii)पिता आपणम् गच्छति ।

(iii)शिखरे वानराः वसन्ति ।

(iv) रविः आकाशे उदयति ।

(v)असतो मा सद्गमय ।

मञ्जूषा

(आपणम्, आकाशे, वानराः, सद्गमय, शाकफलानि)

11 कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा प्रश्ननिर्माणं कुरुत

5x1=5

(i)शुकौ मधुरं वदतः । (काः / कौ / के)

(ii)वयं फलानि खादामः । (काः / किं / कानि)

(iii)महिलाः भोजनं पचन्ति । (के / काः / कः)

(iv)वृक्षाः परार्थाय फलन्ति । (के / कुत्र/ कानि)

(v) लता वाटिका गच्छति ।

(किम् / कः / का)

12 विकल्पेभ्यः उचितं उत्तरं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

5x1=5

(i) महताम् धनम् मानः अस्ति ।

(मानः / धनम् / सुखम्)

(ii) अंधकारः नश्यति ।

(अंधकारः / धूमः / प्रकाशः)

(iii) तरवः सज्जनाः सन्ति ।

(तरुभिः / तरवः / तरोः)

(iv) तरुभिः वयं जीवामः ।

(तरूः / तरून् / तरुभिः)

(v) अधमाः धनम् इच्छन्ति ।

(धनम् / फलम् / पत्रम्)

13 पर्यायपदानि लिखत

5x1=5

(i) रविः - सूर्यः (ii) वानरः - कपिः (iii) अन्धकारः - तिमिरः

(iv) खगः - पक्षी (v) चित्तम् - मनः

14 विलोमपदानि लिखत

5x1=5

(i) इतः X ततः (ii) रक्षति X मारयति (iii) आगच्छति X गच्छति

(iv) यथा X तथा (v) अस्ति X नास्ति

15 अधोदत्त श्लोकस्य अन्वयं कुरुत

4X 1/2=2

छायामन्यस्य कुर्वन्ति तिष्ठन्ति स्वयमातपे ।

फलान्यपि परार्थाय वृक्षाः सत्पुरुषाः इव ॥

वृक्षाः अन्यस्य (i) छायाम् कुर्वन्ति स्वयम् (ii) आतपे तिष्ठन्ति । (iii) फलानि अपि परार्थाय

सन्ति वृक्षाः (iv) सत्पुरुषाः इव

16 शब्दार्थानां मेलनं कुरुत

4X 1/2=2

(i)	काष्ठम्	School bag(iii)
(ii)	भ्रमराः	Light(iv)
(iii)	स्यूतम्	Black bees(ii)
(iv)	प्रकाशम्	Wood(i)